

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-10-21
Besvaras senast
2024-10-30 kl. 12.00

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:271 Transparens i biståndet

Enligt rapporten Det svenska biståndets transparens (2024:04) från Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) är transparens en central princip för svenskt bistånd och ett viktigt verktyg för att säkerställa effektivitet och förtroende. Transparensgarantin, som infördes 2010, syftar till att tillgängliggöra relevant information om biståndet och dess resultat. Sverige har också åtagit sig att följa den internationella IATI-standarden (International Aid Transparency Initiative), som ställer tydliga krav på vilken information biståndsgivare ska offentliggöra. Men trots höga ambitioner har Sverige inte lyckats uppnå en framträdande position i Aid Transparency Index (ATI), där Sverige 2022 rankades på plats 21 av 50, trots att transparens är en grundpelare i svenskt biståndsarbete.

En central slutsats i rapporten är att det finns brister i hur biståndsdata publiceras och delas. Rapporten lyfter fram att Sverige skulle kunna förbättra sin placering i ATI-rankingen genom att säkerställa att data publiceras i rätt format och regelbundet delas med IATI-databasen. De mest påtagliga bristerna rör felaktigt formaterad data, dokumentation som inte delges IATI samt avsaknaden av vissa nyckeldokument. Enligt rapporten innebär dessa brister att det svenska biståndet inte når upp till sin fulla transparenspotential, vilket kan minska möjligheten till ansvarsutkrävande, effektivitet och lärande inom biståndet.

Organisationer som Publish What You Fund (PWYF), som ansvarar för ATI-rankingen, har pekat på att transparens inom biståndet är avgörande för att säkerställa att biståndsmedel används korrekt och att resultat kan granskas. Transparens är också en förutsättning för att begränsa risken för korrupktion och ineffektivt resursutnyttjande. FN:s utvecklingsprogram (UNDP) har understrukt vikten av att biståndsgivare strävar efter att öka tillgången till detaljerade och tillförlitliga data för att skapa förtroende och upprätthålla sin legitimitet.

Socialdemokraterna har länge betonat vikten av att svenskt bistånd ska vara transparent, effektivt och ansvarsfullt och att reformer behövs för att säkerställa att de åtaganden som Sverige har gjort i internationella sammanhang efterlevs. Den nuvarande regeringens avskaffande av enprocentsmålet och genomförandet av kraftiga nedskärningar riskerar dock att försvaga arbetet med transparens och minska Sveriges inflytande i globala sammanhang.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Vilka initiativ ämnar statsrådet ta för att förbättra transparensen i det svenska biståndet och säkerställa att Sverige uppfyller sina åtaganden i enlighet med internationella standarder som IATI?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann